

Andullatietherapie onder de aandacht op
Fysiocongres 2014

Verschillende invalshoeken houden het vak boeiend

Tekst: Joris Kobossen

Beeld: Bart van Baardwijk

Binnen het vak van de fysiotherapie zijn er diverse ontwikkelingen. Op verschillende gebieden. In MoveMens houden we u op de hoogte. Dit kunnen producten zijn, maar ook diensten, nieuwe invalshoeken of speciale behandelwijzen. Op het fysiocongres 2014 in Maarssen stond onder andere andullatietherapie op de agenda. Er wordt bij deze vorm van therapie veel gebruik gemaakt van een hoogwaardig gestyled massagematras. Wat is het effect hiervan en hoe kijken specialisten vanuit hun vakgebied naar de ontwikkelingen en gebruiksmogelijkheden?

Massage ontspant. De manuele massage is binnen de fysiotherapie een historische en permanente factor en staat ook vandaag de dag nog centraal. Het is vanzelfsprekend dat er steeds wordt gezocht naar 'hulpstukken' om het handwerk van de therapeut te verlichten. Daarbij moet de kwaliteit en het resultaat voor de patiënt worden behouden, of liefst worden verbeterd.

Zo is er de ontwikkeling van het massagematras. In zijn rudimentaire uitvoering een platte mat, koud op de

tast, flink schuddend en trillend. De introductie in het werkveld vond zo'n 10 jaar geleden plaats en vervolgens werd het systeem verder ontwikkeld. We kunnen nu spreken van een hoogwaardig gestyled matras met infrarood type 1 over meerdere locaties verspreid, een juiste ergonomische houding (rugligging met zowel hoofd, rug als benen volledig ondersteund) en een combinatie van laag frequente trillingen die stochastisch (in willekeur) worden aangeboden.

**PROFITEER
VAN ONGEKEND
VOORDEEL!**

DUBBEL² VOORDEEL

op shockwave en echografie apparatuur

**Speciale
aanbiedingen!**

ACTIEPRIJZEN
TOT 31 DECEMBER A.S.

**Belasting
voordeel**

FISCAAL VOORDEEL
DOOR AFTREK

**Extra voordeel
bij dubbele
investering**

EXTRA EXTRA VOORDEEL
BIJ DUBBELE INVESTERING

**Voordeel op
opleidingen**

DIRECT DOORSTROMEN
NAAR ONZE
OPLEIDINGSPROGRAMMA'S

= DUBBEL² VOORDEEL

Investeren is nu echt dubbel dubbel aantrekkelijk! En met Fyzzio bekwamt u zich het snelst in de nieuwe toepassingen. Als enige leverancier bieden wij maatwerk opleidingen, in uw eigen tempo en op uw eigen niveau. Topkennis, met de nieuwste internationale inzichten, zodat u de beste keuze maakt voor praktijk en patiënt!

Kijk nú op www.fyzzio.nl voor informatie!

Fyzzio International B.V. Overbeeke 1 5258 BL Berlicum
Telefoon: 073 5999 000 e-mail: info@fyzzio.nl www.fyzzio.nl

NIJWE NAAM:
VOORHEEN
GymnaUniphy
Nederland

fyzzio[®]

inrichten - opleiden - ondernemen

Echografie

Shockwave

Medische fitness

Behandelbanken

Fysioteknik

Opleidingen

Positieve effecten

De vrijwel algemene, empirische ervaring is dat een dergelijk systeem een direct positief effect heeft op chronisch aanwezige klachten. Dit komt voornamelijk door de combinatie van een vergrote lokale

zen. Lievens is onder meer bekend van zijn onderzoek naar de neurostimulatie en naar borstkankerrevalidatie. Hij presenteerde tijdens het fysiocongres zijn bevindingen en benoemde vier 'pijlers'; pijn modulatie, biostimulatie, bevordering van

sportfysiotherapie) verbeterd." Een hypothese is dat deze elektrische stroompjes ook de cel bereiken. Ter hoogte van het dubbelmembraan van de cel bevinden zich elektrisch geladen antennes. Deze verandering in elektrische geladenheid wordt hoogstwaarschijnlijk opgevangen en vervoerd door het citoskelet naar de mitochondriën, waar de citroenzuurcyclus (crebscyclus) wordt gestimuleerd. Uiteindelijk wordt er meer ATP geproduceerd en verbetert het cellulair metabolisme.

'Er is een correlatie tussen stressoren, sympathisch zenuwstelsel en de kanker'

doorbloeding, een verlaging van de tonus en een versterkt gevoel van algemeen welbevinden. Het verlichten van klachten wordt veroorzaakt door een prikkel die de drempel om te bewegen verlaagt en waardoor de patiënt met pijnklachten gemakkelijker kan participeren in het dagelijks leven. De verdere technische en ergonomische ontwikkeling van het systeem vindt plaats terwijl er ook rekening wordt gehouden met de wensen van de gebruiker, therapeut en patiënt. Voorbeelden van recente aanpassingen zijn een extra motor in het nek/hoofdgedeelte om preciezer te kunnen afstemmen op de behoefte van de individuele patiënt, een afstandsbediening om de patiënt zelf het systeem te kunnen laten instellen, betere coatings die het gebruik en de schoonmaak vergemakkelijken en keuzes in kleurstelling.

Effecten van trillingen, infrarood en warmte

Hoe plaatsen we deze ontwikkeling in het licht van de andullatietherapie? Prof. Dr. Em. Pierre Lievens, hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Brussel, onderzocht in de afgelopen jaren de specifieke werking en de effecten van trillingen, infrarood en warmte op mui-

het lymfetransport en de veneuze en arteriële circulatie.

Over de eerste pijler 'Pijn modulatie' zei hij het volgende: "Pijn modulatie geschiedt via een poortstelsel (prikkeling van de mechano sensoren) bij blijvende prikkeling met als gevolg het endorfine release mechanisme en met uiteindelijk gevolg orthosympathische inhibitie."

Vervolgens sprak hij over 'Biostimulatie': "Collageen is een proteïne die veel voorkomt in het lichaam en is een isotrope stof (onder invloed van temperatuur of van een beweging zal dit collageen elektrische microstromen opwekken).

Zijn derde bevinding ging over de bevordering van het lymfetransport. Lievens: "Poplitale ganglia en sacrale ganglia zijn geanalyseerd met spectrofotometrie na subdermale inspuiting met Patent Blue V. In beide analyses is een significant verschil waargenomen, hetgeen kort gezegd tot de conclusie leidt dat andullatie het lymfetransport bevordert en dus doeltreffender is dan (alleen) massage."

Als laatste sprak Lievens over de invloed op de veneuze en arteriële circulatie. "We hebben door middel van een diameterbepaling de flow (verandering) gemeten. Bij minder dan 6 minuten andullatie

'Andullatie bevordert het lymfetransport en is dus doeltreffender is dan (alleen) massage'

Wanneer de collageenvezels ingedrukt en uitgerekt worden, ontstaan er microstroompjes. Het creëren van meer microstroompjes heeft tot gevolg dat extra collageen wordt gevormd, waardoor het herstel van ligamenteair letsel in het lichaam (vooral bekend uit de

wordt geen effect waargenomen, maar bij langere prikkeling ontstaat direct een significante veneuze dilatatie. Dat kan verklaren waarom sporters met behulp van andullatie beter recupereren. De afvoer van lactaten wordt door andullatie vermoedelijk vergroot."

Cloud Computing onze specialiteit

Voor een gezonde ICT

Aalsbergen 7 | 6942 SE Didam
T: 0316 29 42 42 | E: info@comvio.nl

Comvio, allround ICT dienstverlener

Comvio is een ervaren servicegerichte partner in de eerstelijnszorgpraktijken. Al meer dan 15 jaar komen wij bij u aan huis voor uitleveringen en installatie van hardware en het systeembeheer. Tegenwoordig doen we dat steeds vaker op afstand. Comvio beweegt mee met de ontwikkelingen in de ICT en heeft zich ontwikkeld tot specialist in Cloud dienstverlening voor ondernemers in de zorg.

Al meer dan 3500 gebruikers

Meer dan 3.500 collega's van u maken iedere dag gebruik van onze online diensten via de externe servers van Comvio SBC Online.

Door samenwerking met leveranciers van praktijksoftware en Vecozo, ZorgMail, UZI en anderen heeft Comvio zich ontwikkeld tot de meest veelzijdige leverancier voor de eerstelijnszorg in Nederland. En wij blijven zoeken naar nieuwe producten en diensten waarmee de continuïteit van uw praktijkvoering (nog beter) gewaarborgd blijft.

Wat mag u van Comvio verwachten

- Deskundig advies
- Adequate en snelle support op al uw ICT vragen
- Uitgebreide kennis van uw markt specifieke ICT
- Levering van alle gerenommeerde hardware en beheer
- Installatie op locatie in heel Nederland
- Markt conforme prijzen

Comvio Cloud Computing

Comvio heeft zich ontwikkeld tot een allround Cloud Computing leverancier. Niet alleen bieden wij alle Windows paramedische systemen aan, maar ook kunt u gebruik maken van onze cloud diensten voor de levering van andere software.

De voordelen

- Uw data zijn in veilige handen
- De toegang tot uw data bepaalt u zelf
- De data is optimaal beschikbaar vanaf iedere locatie

- Integratie van diverse Cloud-diensten in één desktop, tablet of smartphone.

De volgende programma's werken in de cloud van Comvio:

- Mail
- Agenda
- Back-up
- SharePoint
- Office 365
- Boekhoudsystemen
- Webintegraties
- Eén dashboard
- Virtuele servers
- Virtuele werkplekken

Aan deze rij zijn uw specifieke programma's toe te voegen. Al uw data staat veilig in de Cloud in Nederlandse data-centra. Voor de toegang tot uw gegevens kunt u gebruik maken van diverse methoden om in te loggen.

Prof. Nele Adriaenssens is coördinator ons-revalidatie in het Oncologisch Centrum van het Universitair Ziekenhuis Brussel. Daarnaast is ze verbonden aan de Faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie van de Vrije Universiteit Brussel als docent Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie. Tot slot is ze werkzaam als kinesitherapeute voor lymfatisch en neuro-musculoskeletale complicaties in de Borstkliniek & Oedeemcentrum van het AZ Brussel.

Herstel in de revalidatie van kanker

Prof. Dr. Nele Adriaenssens, verbonden aan dezelfde universiteit als professor Lievens, sprak ook tijdens het fysiocongres. Haar voordracht over de invloed van trilling, infrarood, warmte en specifieke houding richtte zich op het herstel van patiënten in de revalidatie van kanker. Het onderzoek waarmee ze zich aan de Universiteit Brussel bezighoudt loopt nog. Haar bevindingen zijn daardoor nog niet absoluut als onderzoeksresultaten aan te merken en deels nog hypothetisch.

Adriaenssens vestigt de aandacht op het volgende: "Wanneer het sympathische stelsel in overdrive is, is er sprake van

een verhoogd hartritme en bloeddruk en een verhoogde ademhaling. Daarnaast is er sprake van een vrijlating van adrenaline, nor-adrenaline en cortisol. Dit alles op basis van de 'fight or flight, rest or digest' principes. Wanneer er een stressvolle situatie aanwezig is en er tumorcellen aanwezig zijn, dan zien we dat deze cellen gestimuleerd worden door de stressoren. Er is dus een correlatie tussen stressoren, sympathisch zenuwstelsel en de kanker."

Dat stress de positie van de patiënt verslechtert en in het algemeen een negatief effect heeft op het proces van herstel is op zich nog niet zo'n verrassende stelling. Maar Adriaenssens vervolgt: "Er is daarnaast een invloed op het immuun stelsel, namelijk de lymfe-

vaten en de lymfeknopen. We weten nu vanuit een onderzoek dat is uitgevoerd door collega's van de Universiteit van Brussel, dat bij een ziekte zoals kanker zich meerdere mechanismen voordoen. Er is dan sprake van een excessieve sympathische activiteit, extra lokale stress en er is inflammatie te vinden. Uit genoemd onderzoek blijkt dat de vagale pathways daar invloed op kunnen hebben. Dus door deze vagale pathways te beïnvloeden kunnen we invloed uitoefenen op de progressie en prognose van de kanker. Relaxatie heeft daarnaast invloed op het parasympathische systeem. Er zal minder productie zijn van hormonen en de hartslag en bloeddruk gaan omlaag, wat resulteert in een betere prognose van kanker."

Pierre Lievens is emeritus hoogleraar en gewezen diensthoofd Revalidatiewetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Sinds decennia bestudeert hij het lymfoedeem en de mogelijke behandelingen ervan. Hij is coördinator van 'de consultatie dikke arm' van de Borstkliniek van het Universitair Ziekenhuis Brussel en medestichter van de European Society of Lymphology.

Masterclasses (Orthopedische) Manueeltherapeuten

Onderzoek, behandeling en pathologie

Cursustijden: 9.00 - 17.30 uur

60% praktisch - 40% theorie

Onderwijslocatie midden van het land

Minimaal 11, maximaal 15 deelnemers

Neuro- moduleren van de wervelkolom

4 cursusdagen
medio 2015

28 acc.
punten

Hans van
den Berg

€ 1.225,-

NAOMT leden:
€ 980,-

27 acc.
punten

6/7 maart en
17/18 april
2015

Nek/schouder/arm complex onderzoek en behandeling in een OMT perspectief

€ 1.475,-

NAOMT leden:
€ 1.180,-

Beate Dejaco
Hans van
den Berg

Behandelingen voor een betere prognose

Tot zo ver haar analyse van de problematiek bij het herstel van kanker. Haar zoektocht zet zich voort: "Naar aanleiding van deze hypothese zijn we op zoek gegaan naar behandelingen die dit kunnen beïnvloeden zodat we voor deze doelgroep een betere prognose kunnen geven. Wat doen warmte, vibratie en positie met het autonome zenuwstelsel en met onze outcome measures, bloeddruk HR en hormonen en wat betekent dit voor de prognose bij kanker? Vanuit de literatuur is er nog niets bekend. Het is wel bekend dat er een significante correlatie is tussen stress en outcome measures en tussen relaxatie en de outcome measures. Ook weten we dat vibratie, een horizontale comfortabele ergonomische positie en warmte voor een positief effect zorgen. Een andere significante correlatie is er tussen de vagale zenuwactiviteit, een deel van het parasympatische zenuwstelsel, en de kanker. Bij een lagere activiteit van de vagale zenuw is er een kortere overleving en zijn er hogere specifieke antigenlevels. Dit wordt gemeten met de hart rate variability (HRV). Bij een kleine pilot studie met 7 patiënten, werd 20 minuten behandeld met de Andumedic.

Vervolgens zijn metingen gedaan met een Sit en reach box en een VAS score. De outcome was een significante mobiliteitsvergroting, maar geen significante vermindering van de VAS. Dit vraagt dus om meer onderzoek..."

den van de patiënt. Hij heeft daarmee een andere visie dan eerder genoemde hoogleraren. Beiden bepleitten dat de invloed van 'het lekkere gevoel' ook leidt tot een 'hoge significantie' voor patiënten die lijden aan kanker en/of daarvan revalideren.

'Er lijkt momenteel weinig ruimte te zijn voor behandelingen die gewoon "lekker" zijn'

Gewoon lekker

Als derde spreker over andullatietherapie kwam Chris de Jongh, fysiotherapeut in het Albert Schweitzer Ziekenhuis aan het woord. Zijn lezing ging over andullatietherapie voor patiënten die zich aan de onderkant van het behandelspectrum bevinden. Dit zijn patiënten met zowel sociaal als lichamelijk een lage belastbaarheid. Hij vatte het probleem kernachtig samen: "Naast alle wetenschap en gemeten effectiviteit lijkt er momenteel weinig ruimte te zijn voor behandelingen die gewoon 'lekker' kunnen zijn."

Volgens De Jongh is er (te) weinig draagvlak voor massage en andere therapieën die voorheen vooral werden ingezet voor verbetering van het algemeen welbevin-

Het verlagen van de stress om daarmee het lichaam 'beter' te maken door lichaamseigen systemen te stimuleren is een nieuwe weg die ingeslagen kan worden.

Blijven door ontwikkelen

Kortom, het was wederom een geslaagd en interessant fysiocongres. Verschillende invalshoeken, gelijke maar ook afwijkende theorieën en visies, maar dat houdt ons vak boeiend. En zo kunnen we de kwaliteit blijven verbeteren. Wat buiten kijf staat is dat er ook op het gebied van andullatietherapie nog voldoende te ontdekken en onderzoeken is. □

Meer info? ➔ www.movemens.nl

Chris de Jongh is opgeleid aan de Academie voor Fysiotherapie West-Brabant en sindsdien werkzaam bij FYSIO000. Vanaf 1985 is hij lid van de maatschap. Hij heeft jarenlange klinische ervaring opgebouwd binnen de neurologie, de psychiatrie en de oncologie. Hij is opgeleid in neurotraining en neurorevalidatie bij het ITON te Haarlem en begeleidt individueel en in groepsverband kankerpatiënten. Hij is lid van het reuma revalidatieteam en het fibromyalgie-zorgpad. Daarnaast is hij opgeleid haptonoom.

